

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTKIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno din 12.—, v inozemstvu mesečno din 20.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. pošt. predel 22, telef. 2326. Cekovni račun št. 14.335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda din 1. — malu oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda din 0.50.

Štev. 33

Maribor torek, 25. marca 1941

Leto XVI

Edinstvo delavstva je nujnost dobe

Pedлага more biti samo ideja socializma

Tak utis dobri vsak, kdor resno pregleda in presoja dogodke v našem življenju. Rekel bo: Delavski razred mora biti enoten, pa bo močan in se bo lahko boril za svoje pravice.

Vprašajmo preprostega delavca, nameščenca. Rekel bo: Delavski razred mora biti enoten, pa bo močan in se bo lahko boril za svoje pravice. Enotnost delavstva je nujno potrebna. Kdor se ji protivi, kdor ji nasprotuje, ni pristaš zdravega delavskega gibanja.

Tako trezno je mišljenje vsakega posameznega delavca. Najprej enotnost delavstva, enotnost razreda, enotnost boja, da vplivi, ki razdirajo to enotnost, ne bodo več škodovali delavstvu.

Pravčni boj delavstva se pred nobenimi ovirami ne more in ne sme ustaviti.

Za ves ta boj je potrebna enotnost delavstva. Podlaga enotnosti pa mora biti samo socialistično prepričanje, socialistična ideja, čije jedro je socialna enakopravnost delavstva, nehanje vsakega izkorisčanja. Enotnost je po našem mnenju najvišja morala delavskega razreda, ker je le v enotnosti močan.

To načelo naj nas vodi v našem gibanju vedno in povsod. V bistvenih zahtevah delavskega razreda ni razlik in ker v koristih ni razlik, je njega enotnost logična. Razdiranje delavskih vrst, nasadanje demagogiji in lažem, je pa le nevednost ali provokaterstvo v korist nasprotnikov delavske enotnosti.

Delavsko gibanje imej zaraditega eno enotno dušo, en enotni cilj, da bo močno in sposobno za izvojevanje najprimitivnejših pravic in svoboščin, in da bo doseglo svoj cilj: socializem.

Kaj je novega v Beogradu?

Dne 20. t. m. sta se sestala v Beogradu glavna odbora Samostojne demokratske stranke in srbske zemljoradniške stranke. Po posvetovanjih so se podali samostojni demokrati na čelu z ministrom dr. Srdjanom Budisavljevićem in zemljoradniki na čelu z ministrom za kmetijstvo dr. Brankom Čubrilovićem k predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću in podpredsedniku dr. Mačku, katerima so razložili svoje stališče.

Istega dne zvečer je imela vlada triurno sejo, na kateri se je bavila izključno z zunanjimi političnimi vprašanjimi.

Dne 21. t. m. pa so prišli: minister za socialno politiko dr. Srdjan Budisavljević, kmetijski minister dr. Branko Čubrilović in pravosodni minister dr. Konstantinović k predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću in podpredsedniku dr. Mačku.

Dne 21. t. m. popoldne so bili sprejeti

pri knezu namestniku Pavlu predsednik vlade Dragiši Cvetković, podpredsednik dr. Maček in minister brez listnice dr. Kulovec. Nadalje je bil istega dne popoldne sprejet v avdijenci tudi patriarh srbske pravoslavne cerkve dr. Gavril.

Kaj je bilo sklenjeno na seji vlade

O triurni seji naše vlade, dne 20. t. m. zvečer se še vedno mnogo govoril in piše doma in v inozemstvu. »Hrvatski dnevnik«, ki je glasilo dr. Mačka, je napisal: »Naša javnost bo v kratkem dobila vsa pojasnila o zelo važnih odločitvah zunanje političnega značaja. Z najbolj zanesljive strani so nam povedali, da sta neodvisnost naše države in njena ozemeljska nedotakljivost vedno bili in tudi ostaneta osnovni temelj zunanje politike jugoslovanske države.

Berlin — sodelovanje Jugoslavije z Nemčijo

»Vreme« poroča iz Berlina: »Berlin smatra, da so na seji jugoslovanske vlade dne 20. marca bili storjeni zgodbinski skelei. Vsi listi pišejo o tem. Merodajni so optimistično razpoloženi. Kajti v Berlinu nihče ne vidi nobenega razloga za to, da bi jugoslovanska vlada ne sprejela onega sodelovanja, ki ji je bilo od strani Berlina ponudeno kot popolnoma enakopravnemu sodelavcu. — »Politika« pa piše iz Rima, da pravijo

tam, da bo prišlo do utrditve zelo dobrih odnosa med Jugoslavijo in državami osi. Razvoj dogodkov pa bo pokazal, da osiščne države niso izvršile nobenega pritiska na zadržanje Jugoslavije.«

Dne 20. marca pa je »Hrvat. dnevnik« citiral nemško »National-Zeitung«, ki je pisala o odnosa med Nemčijo in Jugoslavijo: »Nemčija niti ni zahtevala

Boji na Atlantiku

Potapljanje ladij

Nemško vojno poročilo

Dne 21. t. m. se je vrnil admiral Lithens, ki je sporočil, da je jata njegovih podmornic v severnem Atlantiku potopila 22 sovražnih ladij s 116.000 tonami in ujela 800 mornarjev.

Nemške podmornice so ob zapadni obali severne Afrike več dni zaporedoma napadale sovražni konvoj in potopile 11 ladij s 77.000 tonami.

Letaла so potopila 31.000 ton ladjevja in 6000 ton poškodovala. Na Sredozemskem morju so letala uničila 12.000 tonsko petrolejsko ladjo, 8000 tonsko trgovsko ladjo in začigala 6000 tonsko ladjo.

Okrog Anglije so letala potopila 4000 tonsko trgovsko, 4000 tonsko petrolejsko in še eno 3000 tonsko trgovsko ladjo.

V noči na 22. marec so letala znova zasula angleško pristaniško mesto Plymouth z bombami in še znatno povečala razdejanje, ki so ga povzročila z enako močnim napadom eno noč poprej.

Sovražnik je izgubil 6, Nemci samo 2 letali.

Dne 22. t. m. so naša letala napadla pristaniške naprave v Colchestru in Peterheadu. Med Irsko in Anglijo so zadela z bombami 3000 tonsko ladjo. Ob angleški južni obali so napadla minolovce. — V pristanišču na Malti smo zadeli z bombami ladje in protiletalske topove ter sestrelili 7 angleških letal, ne da bi sami utrpeli izgube. — Blizu Norveške je bil sestreljen 1 angleški bombnik.

Angleško vojno poročilo

V noči na 22. marec so angleška letala že tretjo noč zaporedoma bombardirala oporišče nemških podmornic ob francoski obali v Lorientu. Bombe so zanetile požare in povzročile dve veliki eksploziji. Nadalje so bile bombardirane ladijske popravljalnice v Ostendeju v Belgiji. Dne 21. marca čez dan pa so letala bombardirala neko nemško petrolejsko ladjo ob belgijski obali, oskrbovalne ladje ob Fizijskih otokih, v Helgolandskem zalivu in blizu norveške obale ter neko letališče na Norveškem.

Dve letali se nista vrnili.

Angleži obširno poročajo o nemškem napadu na Plymouth v noči na 21. in 22. marca in pravijo, da so bili to najslnejši bombni napadi na to mesto v sedanji vojni. Število smrtnih žrtev in ranjencev je veliko, pa še ni tečno znano.

Dne 22. t. m. podnevu so napadla angleška letala oporišča od belgijske obale do Bretagne. Ena ladja in eno nemško letalo je bilo zadeto. Nemška letala so bila zavrnjena, ko so hotela čez Kanal v Anglijo, dve sta bili tudi sestreljeni.

dirala oporišče nemških podmornic ob francoski obali v Lorientu. Bombe so zanetile požare in povzročile dve veliki eksploziji. Nadalje so bile bombardirane ladijske popravljalnice v Ostendeju v Belgiji. Dne 21. marca čez dan pa so letala bombardirala neko nemško petrolejsko ladjo ob belgijski obali, oskrbovalne ladje ob Fizijskih otokih, v Helgolandskem zalivu in blizu norveške obale ter neko letališče na Norveškem.

Dve letali se nista vrnili.

Angleži obširno poročajo o nemškem napadu na Plymouth v noči na 21. in 22. marca in pravijo, da so bili to najslnejši bombni napadi na to mesto v sedanji vojni. Število smrtnih žrtev in ranjencev je veliko, pa še ni tečno znano.

Dne 22. t. m. podnevu so napadla angleška letala oporišča od belgijske obale do Bretagne. Ena ladja in eno nemško letalo je bilo zadeto. Nemška letala so bila zavrnjena, ko so hotela čez Kanal v Anglijo, dve sta bili tudi sestreljeni.

V noči na 22. marec nemških letal ni bilo nad Anglijo.

Nemški žepni oklopni na Atlantiku

Reuter poroča, da operirata na Atlantiku dve nemški žepni oklopni »Gneisenau« in »Scharnhorst«, ki ogrožata plovbo.

400 ladij za Anglijo

so začeli graditi v Zedinjenih državah. Vsaka ladja bo stala 70 milijonov dinarjev.

Novi letalski izumi

Iz Zedinjenih držav poročajo, da grade sedaj letala, ki bodo težka 82 ton.

V njih bo prostora za 135 vojakov z vsem orožjem in za 2 vagona bomb. Motorji imajo 2200 konjskih sil. V bencinski tank pa lahko napolnijo 35.000 l bencina. Letela bodo lahko iz Amerike v Anglijo in nazaj brez prestanka. Nemci pa grade letala s 1000 km brzino na uro.

Boji v Abesiniji in Eritreji

Padec Negelija

Italijansko vojno poročilo

Libija: Dne 20. marca so bili odbiti vsi napadi Angležev na zelenico Djara-bub. Dne 21. marca se je posadka Djara-buba po 4 mesečnem junaškem odporu udala nadmočnemu sovražniku.

Eritreja: Dne 20. t. m. so bili zavrnjeni vsi poskusi sovražnika, da bi prodrl pri Kerenu. Dne 21. t. m. so italijske čete pri Kerenu prešle v protinapad. En angleško letalo je bilo sestreljeno.

Pri Kerenu je bil sovražnik dne 22. t. m. krvavo odbit. 3 angleška in 2 naši letali sta bili sestreljeni.

Abesinija: Poskus sovražnika, da bi prekoračil reko Dabus v Galu Sidamu, je bil odbit tudi 21. marca.

Sredozemsko morje: Dne 21. t. m. so nemška letala napadla Malto. Dne 19. marca sta bili nad Tripolismom sestreljeni dve angleški letali. Na Egejskem morju smo bombardirali otok Mitilene in s torpedi zadeli neko sovražno križarko na Kreti. En angleško letalo je bilo sestreljeno.

Pri otoku Kreti so nemška letala dne 22. t. m. zadela 6000 tonsko ladjo, ki se je vnela. Dva parnika sta bila poškodovana. Južno od otoka Cipra pa so zadele letalske bombe 5000 tonski angleški parnik, ki se je potopil. — Italijanska letala so napadla letališče na Kreti in uničila več letal.

Skupno je bilo dne 22. t. m. uničenih 11 angleških letal po zaslugu italijanskih letalcev.

Angleško vojno poročilo

Nad Malto je bilo 22. t. m. sestreljeno 1 angleško in 1 nemško letalo.

Libija: Dne 20. t. m. ničesar novega.

Dne 21. t. m. so angleške čete po prvem napadu na zelenico Djara-bub ob egiptovski meji zavzele to italijansko postojanko in vjele okrog 800 mož. — Djara-bub je sveto mesto verske sekte Senusijcev.

pristanka za vkorakanje svojih čet v Jugoslavijo in za to, da se južni kraji Jugoslavije spremene v morebitno bojišče.

Eritreja: Dne 20. t. m. je sovražnik napadel pri Kerenu. V naših rokah je ostalo precej ujetnikov. Težavno ozemlje onemogoča razvoj hitrih operacij.

Dne 22. t. m. je bilo pri Kerenu ujetih 130 Italijanov in zavzete nove pozicije. Severovzhodno od mesta operirajo čete »svobodnih Francozov«, ki se bližajo Kerenu.

Abesinija: Dne 20. in 21. marca so se nadaljevali boji okrog Negelija v južni Abesiniji, kateremu se bližajo angleške in abesinske čete z vzhoda, zapada in juga. — Iz Džidžige v Abesiniji so angleške čete prodrle na vzhod v angleško Somalijo in zopet osvojile mesto Hargeišo. S tem so si zavarovale hrbet za nadaljnje operacije proti Harariju in Diredu.

Ob progici Addis Abeba—Džibuti (Francoska Somalija), obenem pa bo sedaj mogoče preskrbovati angleško armado po cesti iz Berbere (angleška Somalija) skozi Hargeišo in Džidžigi, ki je najkrajša zveza.

Dne 22. t. m. so južnoafriške čete zavzele mesto Negelli v južni Abesiniji, ki je ključ za nadaljnje prodiranje po »cearski cesti« proti Addis Abebi, od katere je Negelli oddaljen 320 km. Pri Diredu (progici Addis Abeba—Džibuti) je bilo uspešno napadenih 5 vojaških vlakov.

Italijanska Somalija: V severnem delu te pokrajine, pri reki Farfan, se nadaljuje angleški pritisk. Istočasno se širi vstaja ondotnih plemen in bo tudi severna Somalija v kratkem vse v angleških rokah.

V bojih v Afriki se udejstvujejo zelo živahn angleška letala.

Nenapadalni pakt med SSSR in Turčijo?

Trdi se, da bo v kratkem podpisani nenapadalni pakt med Turčijo in SSSR. To bo prvi aktivni poseg SSSR v dogodek na Balkanu, z obljubo Turčiji, da se nima ničesar batiti od strani SSSR.

CBS.

50 trgovskih ladij bo Amerika v najkrajevem času poslala v Anglijo. Ladje so sicer starejšega tipa, vendar pa so bile vse modernizirane.

Boji v Albaniji trajajo

Italijansko vojno poročilo

Dne 21. t. m. so naša letala bombardirala grško pomorsko oporišče Prevezo in sestrelila eno sovražno letalo. Dne 20. t. m. so bili topniški boji. Naša letala so s strojnici obstreljevala sovražne čete in obrambne naprave.

Grško vojno poročilo

Dne 20. t. m. je bila mala delaynost

Švedska noč cenzure

V švicarski »Thurgauer Arbeiterzeitung« beremo:

Iz Švedske prihaja poročilo o važni parlamentarni debati: tam nimajo cenzure in jo tudi nočijo uvesti, nasprotno zahtevajo tiskovni zakon, ki naj zaščiti tiskovino in časopisno svobodo. Zdi se, da stranke in vlada v tem popolnoma soglašajo. Bivši zunanjji minister in sedanji univerzitetni rektor Uden je rekel ob tej priliki, da je svoboda časopisa zlasti v vojnem času potrebna. »Za-

topništva in izvidnic. Pri zasledovanju nasprotnika smo pridobili nekaj na ozemlju in ujeli nekaj vojakov. Dne 21. t. m. smo odbili napad tankov in en tank uničili. Italijani so bombardirali Prevezo in Kios na otoku Mitilene.

Dne 22. t. m. so bili odbiti napadi Italijanov na nekaterih mestih fronte. V ostalem topniško streljanje in delovanje izvidnic. 1 italijansko letalo je bilo streljeno, več poškodovanih.

Doma in po svetu

Nad pomanjkanjem slovenske narodne vzgoje tudi takozvani »delavski prijatelji«, ki sicer doslej še niso ničesar dopresli, da bi se bilo socialno zavarovanje delavcev izboljšalo. Delavstvo pa doslej še ni bilo vprašano za mnenje, dasi bi moralo baš ono v prvi vrsti odločati o tej svoji ustanovi, ki se vzdržuje izključno le iz prispevkov, ki jih piačujejo delavci sami. Res je sicer, da po zakonu morajo za zavarovanje prispevati tudi delodajalci, ki pa prevajajo ta bremena na rame delavcev. Za-

Za delitev SUZORja so, pa ne morejo živeti iz lastne moči. Industrijska zbornica v Srbiji je ugotovila, da se zavzemajo za delitev SUZORja predvsem tudi oni zastopniki okrožnih uradov, ki jim mora plačevati SUZOR podpore za kritje pasiv, ker z lastnimi prispevki ne morejo živeti. Zlasti se to tiče okrožnih uradov na Hrvatskem.

Dve naredbi in sicer prva o določanju najvišjih cen za modro galico, motovz in jekleni plinske posode, druga o odkupnih cenah domačega bombaža, sta bili objavljeni v »Stuž. novinah«. Naredbi sta bili izdani po novi uredbi o cenah.

Suhe slive, ki so stale poprej nekoč okrog 7 din za kg, so letos že po okrog 13 do 16 din za kg. Rozine stanejo od din 25 do 30 din za kg. Mandeljem je porasla cena za 30 odst. in stanejo sedaj 47 din za kg. Paprika je po din 28 do 32 za kg. Te cene veljajo v prodaji na debeli.

Popra manjka. Iz Zagreba poročajo, da je v naši državi popra zmanjkalno. Tisti, ki je kupil vagon popra pred vojno, je ned tem lahko zaslužil čistih dva milijona dinarjev. Sedaj dobivamo poper samo po prgiščih iz Italije, kjer ga pa tudi ni in je izvoz prepovedan.

O pojačanju političnega in vojaškega sodelovanja Nemčije in Italije z Madžarsko v bližnjih bočnosti piše DP iz Budimpešte v zvezi z obiskom madžarskega zunanjega ministra Bardossyja v Monakovem.

V Bolgariji so odkrili celo zaroto proti bolgarsko-nemškemu sodelovanju. Vlada pravi, da je policija polovila veliko nevarnih zarotnikov, ki so delali tudi z bombami in peklenskimi stroji. Kakor je preiskava dognala, so bili prijeti Bolgari v službi Anglike.

Italijanski tisk mnogo piše o prekernem položaju Anglie, ki je izpostavljeni uničujočim udarcem nemškega letalstva in podmorniške vojne. O Roosevelt piše, da je zavedel ameriški narod in avanturo, ki bo tragično končala zanj in za Ameriko. Sploh bo leto 1941 tragično za plutokracijo. O afriški vojni pa piše tako, da je Anglia v Afriki s svojim napadom na italijansko posest prišla šele v prave težave.

Koliko ima Japonska izgub vsled vojne? Skoro desetletna vojna Japanske s Kitajsko je zahtevala doslej 1 milijard funtov izdatkov in 1 milijon mrtvih ter ranjenih. Japonska industrija je zelo izčrpana, manjka ji zlasti suradnin in denarja za financiranje proizvodnje. Ugotavlja poročilo ameriške trgovske zbornice Reuter.

»Delavska Politika« ne dobira nobenih subvencij, zato nacrtajo naročnino takoj!

Pomanjkanje živil v Romuniji

Stefani poroča o izjavi romunske vlade, ki ugotavlja, da množine živiljenjskih potrebsčin, ki se dobavljajo nemški vojski v Romuniji, ne presegajo normalnih množin, določenih za dobavo Nemčiji v smislu trgovske pogodbe.

General Antonescu se je te dni posvetoval z bivšimi predstavniki razpuščenih strank Bratianjem (liberalci) in Maniurom (kmečka stranka) ter nekaterimi drugimi. Maniu je bil par dni pred tem sprejet pri kraljici-materi Heleni.

Kako žive v Italiji?

V mesecu aprili bodo dobivali v Italiji na osebo: 1 kg riže, 800 g testenin, 200 g koruzne mokre, 1,5 dkg olja, 15 dkg masti, 60 dkg sladkorja in 20 dkg mila. V svobodnem carinskem pasu na Reki so obroki nekoliko večji in sicer dobi vsaka oseba 2 dkg olja, 10 dkg vinskih in 10 dkg druge maste ter 1 kg sladkorja na mesec.

To in ono

Novo uredbo o organizaciji policije je izdala banovina Hrvatska. Po tej uredbi bo ravnatelji zagrebške policije vrhovni šef vse policije v banovini Hrvatski in bo podprt ozit, odgovoren banu.

Kostno moko smo izvažali lani. Izvozili smo jo več sto vagonov.

Letalski promet med Beogradom in Podgorico je bil dne 22. t. m. otvoren.

Novo ogromno palačo Mestne hranilnice so začeli te dni graditi v Beogradu. Zgrajena bo na ploskvi 2080 m² in bo baje največja zgradba, ki so jo doslej zgradili v Beogradu.

Večje število madžarskih izletnikov bo za Veliko noč prispelo na Bled, kjer bodo ostali 14 dni.

Eksplozija je nastala, kakor poroča DNB v ladjevnicah pristanišča Boston v Ameriki. Ker je izbruhnil tudi požar, so ladjevnicne hudo prizadete.

A. M. de Jong:

Čuden cerkvenik

OTROŠKA LETA MERELYNTJEJA GEYSENÄ

»Baš lepo pa tudi ni bilo od tebe,« mu je očital Mereyntje.

»Že mogoče,« se je smejal drugi, »toda to je prešlo, Mereyntje, in danes greva na polje do večera. Seveda ako hočeš sploh še imeti opravka s takim nepridipravom.«

»Ako me bo mati pustila,« je reklo mali zamišljeno.

Imel je srečo. Mati, ki je ravno vsa razjarjena iskala šibo, da bi nabila Aarjana, se je na naglo vprašanje Mereyntjevega, ako sme ili na polje, zadrila, naj gre, ne da bi ga bila pobližje vprašala s kom in kdaj se misli vrniti.

Nekaj minut pozneje je razbrzdan poskakoval poleg Flirefleterja po peščeni poti, kot mlado žrebe, ki po daljšem bivanju v hlevu pride zopet enkrat na travnik. Flirefleter je zadovoljen opazoval veselega dečka, misil na dogodek zadnjih tednov, zmajeval z glavo, pretegoval roki in se na glas smejal:

»Zakaj se smeješ?« ga je radovedno vprašal Mereyntje.

Tebi in sebi in vsemu temu neumnemu svetu,« je pojasnil Flirefleter, ki je bil zelo dobre volje.

Mereyntje ni razumel, kaj s tem misli, toda naen-

krat se je zresnil.

»Ti bi gotovo ne govoril tako, ako bi sedaj sedel tam, kjer sedi Vrč,« je izjavil potrt.

Iz Flirefleterjevega od sonca ožganega obraza je izginil smeh.

»Vrč?« je vprašal osupel. »Kako prideš naenkrat na Vrč?«

»Že nekaj časa sem mislil zelo pogosto nanj,« je pripovedoval Mereyntje napetih ustnic. »Začelo je, ko si ti plesal z Italijani; ali se še spominjaš, kako je eden izmed njih zavihtel nož nad teboj. Tedaj ste izgledali natanko tako kot Vrč, graničar in Janeš.«

»Glej si no,« je godel Flirefleter, »da, da ... to bi utegnilo biti nekoliko slično.«

»Toda vsi so se smeiali in zabavali,« je razdraženo nadaljeval Mereyntje, in da si olajša vest, je dejal:

»Tudi jaz, in vendar sem jaz kriv, da sedi Vrč v ječi.«

»Kdo to pravi?« je hlastno vprašal Flirefleter. »Kako ti le pade kaj takega zopet v glavo?«

»Nož je vse izdal,« je vztrajal Mereyntje kljubovalno in solze so mu silile v oči.

»In ti si res mislil, da bi ga sicer ne prijeli?« je vprašal lagodno Flirefleter. »Glavo stavim, da bi ga bili dva dni pozneje imeli za zapahom. Policija je vendar tako pretkana, dečko; ti nimaš pojma.«

»Misliš? Ali res misliš tako?«

Drobni glasek je razodeval, da se je čutil že močno olašanega in temne oči so upajoče zrle v Flirefleterja.

»Seveda!« je vzkliknil ta s povdankom. »Ali res

misliš, da morajo ti šele najti tak nož, da lahko ugotovite, kdo je izvršil umor? Bodis no pameten, dečko!«

»Toda mi se zabavamo, med tem ko on sedi v luknji.«

»Ali bi ti hotel, da ni v luknji?«

»No, seveda!« je vzkliknil Mereyntje, »to se razume!«

»Nihče ne sme sočloveka zaklati!«

»Vem.«

»To je smrtni greh, ali ne?«

»Da, res je ... toda ...«

»No, in za grehe se moramo pokoriti, sicer nam ne bodo nikoli odpuščeni.«

»Da, pravilno.«

»Tako ... vidiš, in ječa, to je sedaj Vrčeva pokora za grehe. Ko bo opravil pokoro, bo njegova duša zopet čista, in ljubi Bog ga bo gotovo pustil k sebi v nebesa.«

»Ali je to res?« je vzkliknil Mereyntje in oči so mu žarele od čudovitega novega spoznanja.

»Seveda je res! Kaj pa si mislis?«

»Tu se je nudil Mereyntjev sijajen izhod iz zagate.«

»Torej Vrč sedi prav za prav v ječi zato, da bi si zaslužil nebesa?« je vzkliknil navdušen.

»Tako je! ... Tako moraš to razumeti!«

Mereyntje je za hip resno pomislil. Potem pa je zaključil:

»Potem pa ga tudi ne smemo obžalovati, kaj ne Flirefleter?«

Iz naših krajev

HRASTNIK

Bolniške šilte za 3 leta nazaj smo dobili delavci, zaposleni v steklarni, izplačane in to v treh obrokih. Zadnji obrok smo dobili dne 17. marca. Da smo to dobili, je pripomogla agilnost naših zaupnikov in dobra volja oblasti. Mislimo, da se je sedaj s tem tudi podjetje nekaj naučilo.

Uspel koncert Rudarske godbe in »Vzajemnosti I. v prid rudarskim upokojencem. — Kakor smo že poročali, se je vršil 16. marca koncert imenovanih društev v korist revnih upokojencev, ki je vsestransko dobro uspel. Udeležba je bila rekordna. Dasi precej prostornia dvorana »Delavskega doma«, ni mogla sprejeti vseh obiskovalcev, kar je dokaz, da prebivalstvo naše kotline, zlasti delavstvo, budno zasleduje delovanje svojih delavskih društev ter jih zna tudi ceniti. Tudi moralni efekt ni izostal. Ves program je bil z isto vestnostjo, kot je bil naštudiran, tudi podan. Prirediteljem gre zato vse priznanje. V informacijo javnosti pa sporočamo, da je bil finančni uspeh koncerta slednji: vstopnic je bilo prodanoj za dan 1488, izdatkov pa je bilo dne 163, ostanek din 1385 pa se, kot rečeno, razdeli rudarskim upokojencem. Nai bi našla plemenita gesta teh prirediteljev še mnogo posnenovalcev!

ZAGORJE OB SAVI

Delavsko kulturno društvo »Naprej« priredi v nedeljo, dne 30. marca ob 6. uri zvečer svoj II. prosvetni večer s petjem, deklamacijami in enodjanko »Feist fante« ter tamburjanjem. Vstopnina je din 6, 5 in 4. Predprodaja vstopnic v prodajalni »Konzumnega društva« v Zagorju. V nedeljo, dne 6. aprila se bomo zopet malo nasmejali, kajti naši igralci bodo nastopili v burki »Zakonske zmejnave«. Pridite vse, ki se hočete iz srca nasmejati.

LASKO

Cemu takra razlika? Neki strugar v Laškem porabi veliko množino strugalnega papirja. Tako je kupoval ta papir pri celjskih trgovcih po din 2.25 za polo, pri nekaterih laških trgovcih pa je cena zrasla za 75 para, nato pa spet za 50 para in tako stane danes pola že din 3.50, dočim je v Celju še vedno stara cena. To je samo en kričeč primer. In koliko je še takih primerov.

Malo več srčne kulture! V precej čudnih časih dandanes živimo. Imamo ljudi, ki misljijo, da so sami na svetu in da je svet morda samo zaradi njih. Če je nekatere ljudi neizprosna usoda udarila z znakom bede in telesnih napak, ne sme nihče zato obojsati teh nesrečnežev. Najbolj žalostno izpričevalo pa si dandanes ustvarja ženstvo, ki bi moralno biti cvet srčne omike. Po vsem tem se ne moremo čuditi, da se šolska mladina takso zasmehljivo in zaničljivo vede napram raznim revežem in to kar na ulicah. O »izrazoslovju« te nadobudne mladine niti ne govorimo.

ČRNA PRI PREVALJAH

Da je brezposelnih še veliko, se vidi, kadar namerava rudnik sprejeti nekaj novih delavcev. Cela vrsta jih gre po cesti in čakajo pred pisarno, ker bi pač radi prišli do zanesljivejše zaposlitve in zasluga. Mnogo je drvarjev, ki nimajo stalnega zasluka in dosti kmečkih sinov, ki se ne morejo doma preživljati in iščajo delo in kruh pri rudniku. Če rabi rudniki deset delavcev, jih zaprosi gotovo sto. Vodstvo rudnika seveda ni krivo, ker ne more vsem ustreći. — Zadovoljni so pač oni, zelo redki, ki so uslušani in sprejeti v delo in žalostni ostali, ki niso bili sprejeti, pa še vendar upajo, da pridejo prihodnjih na vrsto.

Srake

V št. 10 »Delavska Pravica« z dne 6. marca objavlja ponatis pisma, katerega je poslalo vodstvo zveze podjetju »Titan« d. d. v Kamniku, v katerem se ponuja za zastopstvo delavstva, katerega seveda ne predstavlja. Pisma zradi obširnosti ne objavljamo, a objavljeno bo v nekem drugem našem listu.

Za danes smo pa mi v stanju povedati delavski javnosti, da NSZ. tudi pri drugih podjetjih tako prosjači. Pred tednom dni je g. ravnatelj neke večje tovarne, v kateri je bilo delavstvo enotno organizirano v bivši svobodni strokovni organizaciji in ki ima dobro urejeno kolektivno pogodbo, pozval obratne zaupnike k sebi in jim prečital pismo NSZ., v katerem trdijo ti, da kolektivna pogodba, ki jo je sklenila bivša organizacija ni več veljavna in zato predlagajo, da naj se sklene nova, katero bodo oni sopropisali. Ravno takšno pesem je pel tudi predstavnik ZZD. G. ravnatelj je na to vprašal zaupnike za svet. Zaupniki so izjavili: kolektivna pogodba nosi tudi naš podpis, ki smo pa še živi in aktivni ter mora veljati tudi še naprej, čeprav naša organizacija ne obstaja. »Dobro, s to vašo izjavo se strinjam in z njo bom tudi ustavil bombardiranje teh gospodov«, je izjavil g. ravnatelj.

S takimi pismi si NSZ. daje najlepše soričevalo, katerega vsebina pove, da NSZ. ne mara ne samo slovensko delavstvo temveč tudi značajni podjetniki nočejo te vrste ptic v svojih podjetjih.

MARIBOR

Tekstilne tovarne nekoliko bolj obratujejo kakor so doslej. Tekstilna tovarna Hutter in drug je v zadnjem času dobila 14 vagonov bombaza in že zopet polagoma sprejema izstavljene delavce. V predilnicu in v oddelku za klot bodo odsej obratovali po 5 dni, v oddelku za hlačevino pa 4 dni na teden. Polagoma se bo menda zboljšalo tudi obratovanje po ostalih oddelkih, ker pričakuje tovarna še nadaljnji pošiljk bombaza in sicer to pot iz Sovjetske Rusije. Gornjih 14 vagonov bombaza je tvrdka Hutter in drug prejela iz Turčije. Tudi Mariborska tekstilna tvornica je baje dobila nekaj bombaza ter je pričakovati, da se bo tudi v tej tovarni začelo bolj normalno obratovanje. Tekstilna tvrdka Ehrlich, ki ves čas polno obratuje, je baje istotko dobila večjo pošiljko odpadkov bombaza iz Sovjetske Rusije. Pričakovati je torej, da se bo polagoma kriza v tekstilni industriji omilila in delovni čas zopet normaliziral. Želite pa bi bilo, da bi zboljšanje obratovanja ostalo v tekstilni stroki trajno, ker so bili baš tekstilni delavci najhujje oškodovani vsled krize, ki je nastala v zvezi s svetovnimi dogodki.

Mestni preskrbovalni urad razglaša, da bo razdeljeval živilske nakaznice za april v času od 26. t. m. do vključno 1. aprila opoldne. Živilske nakaznice se bodo izdajale družinskim poglavarjem za nje in za njih svoje, podnjenjene in služenčad proti predložitvi pravilno izpolnjenih in po trgovih žigosanih talonov (glav) maričnih nakaznic. Živilske nakaznice se bodo delile na 7 rajonskih razdeliščih. Stranke, ki so izgubile marično nakaznico, se naj v lastnem interesu javijo v sredo, dne 26. t. m. ob 9. uri v svojih rajonskih razdeliščih, kjer naj prijavijo izgubo nakaznice. Opozorjam vse stranke, da z dnem 24. t. m. neha poslovati reklamacijski oddelek na Rotovškem trgu 1. Nakaznice se bodo delile dne 26. t. m. ob 9.—12. in od 14.—17. ure, vse naslednje dneve pa ob 8.—12. in od 14.—17. ure. Pozivamo stranke, da se točno držijo razporeda, ker se nakaznice naknadno ne bo več izdajale. Razdelišča so: Razdelišče I.: Dekl. II. š. I., Miklošičeva 1; razdelišče II.: Dekl. IJ. š. IV., Razlagova ul.; razdelišče III.: Dekl. IJ. š. III., Razlagova ul.; razdelišče IV.: Deš. IJ. š. IV., Gospovska c.; razdelišče V.: Deš. IJ. š. II., Žolgerjeva ul.; razdelišče VI.: Deš. IJ. š. III., Ruška c.; razdelišče VII.: Deš. IJ. š. III., Ruška c.

Kako stanujejo obmejni učitelji? Na zborovanju učiteljev iz sreza Maribor levi breg, so razpravljali med drugim tudi o žalostnih stanovanjskih razmerah obmejnega učiteljstva, ki že več let zmanj opozarja, da ima komajena tretjina učiteljev primerna stanovanja. Tozadnjini predlogi učiteljskega združenja niso naleteli na potrebno razumevanje, dasi je jasno, da bi se morale stanovanjske prilike obmejnih učiteljev čim preje urediti, ker je zadovoljen učitelji in učiteljica bosta lahko z veseljem vršila svojo naporno in odgovorno službo.

Druga seja mestnega sveta mariborske meste občine se bo vršila v petek, dne 28. t. m. s pričetkom ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu bo med drugim tudi predlog IV. odseka za izredni draginjski prispevki mestnim uslužbenecem, dalje bodo razpravljali o uporabi ostanka proračunske rezerve, razdelitvi socialnih davkov itd.

Iz uredništva »Večernika« je izstopil doseadan zunanje-politični urednik g. Radivoj Rehar.

Požkusu zatemnitev bo v kratkem izvedel mariborski zaščitni urad, da se prebivalstvo pripravi za eventuelni primer trajne zatemnitve ter da čim bolj disciplinirano izvaja vsa navodila. S tem v zvezi naglaša mesto poglavarstvo, da mora biti zatemnitev popolna in je treba zadelati vse svetlobne odprtine na stanovanjskih poslopjih, industrijskih obratih, javnih lokalih itd.

Nov sneg je v ponedeliek zjutraj pobelil Pohorje.

STUDENCI PRI MARIBORU

Jožefovanje se je, kakor običajno vsako leto, tudi letos vršilo.

Ogromne množice ljudstva, ne samo mladine, ampak tudi starejših ljudi, ki jih tare radovednost, so se zbrali. Poskrbljeno je bilo zelo dobro za red in mir,

Pač pa je trajal

ta lepi mir in red samo podnevi, v nočnih urah pa so se duhovi razgreli in zopet ni manjkalno običajnega razgrajanja. Na Radvanjski in Erjavčevi cesti so z revolverji streljali kakor na fronti. Pripomniti moramo še, da je tudi v noči od 16. na 17. tega meseca nek gospod

ustrelil na Radvanjski cesti v cestno električno svetilko in je cesta še danes v temi.

Glede teh nočnih nemirov in streljanja oozarjamo, še ponovno in zadnjikrat lokalne oblasti, da napravijo končno mir in red, ker sicer bomo primorani obrniti se na višjo inšanco. — Studenčani.

SELNICA OB DRAVI

Zadeva vodovoda je silno pereča in zahteva hitro rešitev. Stari vodovod s svojo potočno vodo nikakor ne more več služiti ljudstvu, še manj otrokom dvanajstrazredne šole. V nameri odstraniti to vprašanje z dnevnega reda, so preteklo leto začeli z gradnjo vodnjaka, ki bi segal v globino menda 40 m, do stolne vode. Delo se je ustavilo lani v globini okrog 20 m. Nekateri menijo, da je že v temi globini dovolj voda. Edini vodnjak, ki ima tudi globino okrog 40 m. Za šolski

Po uredbi o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije se je moral pred tukajšnjim sodiščem zagovarjati gostilničar Alojz Spatzen na Aleksandrovi cesti. Obtožen je bil, da je meseč decembra lanskega leta zahteval za en guļaj din 8. Sodišče ga je obsojilo na 15. dnežnega zapora, 2000 din denarne kazni in 500 din povprečnine. — Prav tako bi se morala te dni vršiti razprava pred tukajšnjim sodiščem proti bivšemu tovarnarju usnjemu Walterju Halbärtu, ki pa je bila preložena, ker mu ni bilo pravočasno dostavljeno povabilo v Stari trg ob Kolpi, kjer se nahaja v konfinaciji. Halbärt je bil lani meseca novembra obsojen po uredbi o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije na 14 dni zapora in 15.000 din globe. Ker mu sodišče ni zaplenilo ogromno zalogu usnj in podplatov, ki tehtata menda 66.000 kg, bi moral usnje prodati, kar pa ni storil niti potem, ko ga je tukajšnja policija pozvala in mu določila rok, da spravi usnje v promet. Predstojništvo mestne policije ga je vsled temu ponovno ovadilo državemu tožilstvu, ki je dvignilo proti njemu otožbo. Za razpravo vladu veliko zanimanje med mariborskimi prebivalstvom.

Koncert hrvatskega pevskega društva »Kolo«, ki se je vršil minilo soboto v »Sokolski dvorani« je v vsakem oziru zelo lepo uspel. Ob prihodu v Maribor so bili hrvatski pevci podnebni in služenčad proti predložitvi pravilno izpolnjenih in po trgovih žigosanih talonov (glav) maričnih nakaznic. Živilske nakaznice se bodo izdajale družinskim poglavarjem za nje in za njih svoje, podnjenjene in služenčad proti predložitvi pravilno izpolnjenih in po trgovih žigosanih talonov (glav) maričnih nakaznic. Živilske nakaznice se bodo delile na 7 rajonskih razdeliščih. Stranke, ki so izgubile marično nakaznico, se naj v lastnem interesu javijo v sredo, dne 26. t. m. ob 9. uri v svojih rajonskih razdeliščih, kjer naj prijavijo izgubo nakaznice. Opozorjam vse stranke, da se točno držijo razporeda, ker se nakaznice naknadno ne bo več izdajale. Razdelišča so: Razdelišče I.: Dekl. II. š. I., Miklošičeva 1; razdelišče II.: Dekl. IJ. š. IV., Razlagova ul.; razdelišče III.: Dekl. IJ. š. III., Razlagova ul.; razdelišče IV.: Deš. IJ. š. IV., Gospovska c.; razdelišče V.: Deš. IJ. š. II., Žolgerjeva ul.; razdelišče VI.: Deš. IJ. š. III., Ruška c.; razdelišče VII.: Deš. IJ. š. III., Ruška c.

Težka nesreča se je pripetila dne 23. t. m. na Kralja Petra trgu. Proti 4. uri popoldne je pripeljal po cesti mimo lekarne kmečki koleseli, na katerem je sedela družina: oče, mati in desetletni sin. V istem hišu je prvo vozil po cesti za njimi nek avtomobil. Konj se je tega avtomobila tako zelo ustrasil, da je zdrijal povprečno cesto in prometni otok proti Ruski cesti. Spotoma je padel s kolesja desetletni sinček in si razbil lobanje ter obležal ves v krvi na cesti. Koleselj je med tem podrl na cesti neko žensko in jo težko poškodovala. Kmetu se je nazadnje vendarle posrečilo obvladati konja in ga ustaviti pri prvi hiši na Ruski cesti. Dečka je prepeljal v bolnišnico avtomobil »Reševalnega društva«, poškodovan zelo pa vojaški sanitetni avto.

Zlata ženska ura je bila najdena pred Grajskim kinom. Lastnica jo dobi na policiji.

3 moška in 1 žensko kolo so bila ukradeni minuli petek v našem mestu. Tatvinje koles se vedno bolj množe in je očvidno na delu prava organizirana tolpa prefrigancev, ki delajo hude preglavice policiji. Vsled tatvinje koles so budo prizadeti predvsem tovarniški delavci, ki se vozijo v mesto po opravkih ali pa na delo in jim tato ukradejo edino premoženje, ki ga posedujejo. Tovarniški delavec mora dolgo časa naporno delati, predno mu od skromne mezde ostane toliko, da si lahko nabavi kolo, ki mu ga potem izmazne prevezati. Oblasti bodo morale organizirati pravcati lov na tatvine koles. Lastniki koles pa morajo seveda sami čimboli paziti na svoja kolesa ker le na ta način bo mogočeomejiti tatvine.

Na 6 mesecev zapora je bil po zakonu o zaščiti države obsojen pred tukajšnjim sodiščem 38-letni zidar Ivan Grebenc, ker je decembra minulega leta javno na cesti žalil naroden čut.

Prostovoljno v smrt. V Ločah pri Poljčanah se je s samokresom ustrelil 28-letni posestniški sin Mihail Vrečko in obležal na licu mesta.

Ljudska univerza. Danes v ponedeljek, dne 24. t. m. bo predaval dr. Željko Jirovšek, univerzitetni asistent iz Zagreba. Predavanje bodo pojasnjavale lepe sklopitne slike.

Narodno gledališče. Ponedeljek, 24. marca ob 20. uri: »Brez tretjega«. Gostovanje Podgorške in Nučiča. Red C. Zadnji. Torek, 25. marca ob 15. uri: »Dva ducata rdečih rož«. Znižane cene. Zadnji.

vodnjak ne vemo, kdaj so bila dela razpisana, niti ne poznamo pogojev o oddaji dela, kakor tudi ne vemo, kdo vodi za tako važno javno zgradbo odgovorno nadzorstvo. Znano nam je, da je gradil student g. V. Krajan. V boodi seji občinskega odbora bomo gotovo tudi o tem čuli kaj več, zlasti kdaj bo delo dokončano in kako velik kredit je bil v to svrhu odobren.

JESENICE

Občni zbor Slovenske hranilnice in posojilnice za Jesenicami in okolico se je vršil v nedeljo, dne 9. t. m. in je potekel v najlepšem soglasju. Porocilo načelstva je pokazalo, da se z druga ugodno razvija ter ima pri din 21.000 deležne glavnice že okrog 200.000 din rezervnega sklada. Zeleti bi bilo edino še povečanje hranilnih vlog v tem našem denarnem zavodu, ki zasluži po svojem poslovanju polno zavedenje vsega delavstva. Seveda je v današnjih nemirnih časih težko zbirati hranilne vloge, zlasti ko marsikdo, dasi bi želel, ne more varčevati, ko je tako velika draginja. Vend

Neuspešna mezdna razprava pri TPD

V četrtek, dne 20. marca t. l. se je vršila v Ljubljani mezdna razprava med predstavniki raznih strokovnih organizacij, zaupniki II. skupine kot predstavniki rudarjev in zastopniki TPD, pod vodstvom rudarskega glavarstva. Delavska zbornica sicer ni bila vabljena iz nam neznanih razlogov, a se je v zadnjem trenutku vendar razprave udeležila po svojem zastopniku.

Na razpravi ni prišlo do zaključka, ker se je zastopnik družbe skliceval na to, da družba ne more pristati na nobeno povišanje mezd prej, dokler si ni na jasnom, za koliko bo smela povišati cene premogu. »Višina eventualnega povišanja rudarskih mezd, ki naj bi stopol v veljavu s 1. marcem t. l., je odvisna od tega, ako bo družbi uspelo dosegči povišanje cen premogu«, je izjavil zastopnik družbe. Ta vprašanje bo razčiščeno v roku 8 ali najkasneje 14 dni. Takoj na to bo družba sama sklicala ponovno razpravo.

Mi, kot posredni opazovalci in pa ne-posredno prizdeti rudarji, smo silno razočarani nad izidom razprave. Vse drugo

smo pričakovali samo tega ne. Čeprav ne podcenjujemo gospodarski moment, ki ga družba po svoji dolžnosti branii, smo vendar mnenja, da bi morala družba bolj računati z eksistenčnim vprašanjem svojih rudarjev, ki so dejansko nosilci rentabilnosti njenih podjetij. — Ker še končna beseda ni padla, bomo svojo sodbo k temu izrekli še naknadno. — Zaveden delavec.

Kje so dejanja?

Na drugem mestu prinašamo poročilo o neuspešni mezdni razpravi pri TPD, ki se je vršila dne 20. t. m. Na tem mestu pa smatramo za svojo dolžnost do tisočev rudarjev in njihovih družin, ki sedaj vsled raznih neuspelih mezdnih razprav dejansko največ trpe, da vprašamo tiste, ki so vedno trdili in še trde, da je bila ZRJ kriva vsega izdajstva nad rudarji, kaj delajo sedaj, ko za njihove polomije ne nosijo krivde zastopniki ZRJ? Gospodje, rudarji zahtevajo odgovor! Če ste možje, boste to storili takoj, da bo rudarjem koristilo; če pa ne, pa priznajte, da ste nesposobni za zastopstvo koristi rudarjev, zato tudi

Zavedni rudarji.

Prodaja čevljev na Madžarskem na nakaznice. Madžarska je pred vojno dobivala usnje za podplate iz Argentini. Ta dovoz je sedaj popolnoma izostal. Zato je vlada sklenila uvesti nakaznice za obutev. Dne 24. februarja so bile vse trgovine s čevljimi zaprte za tri dni zaradi popisa zaloge. Kakor pa je izjavil minister za preskrbo dr. Laky, so nekateri trgovci klub temu že naprej prodajali čevlje, razni špekulantji pa so prigovarjali čevljarijam, da so jim prodali vso zalogu, češ, da jo bo sicer prevzela država po znatno nižjih cenah. Tudi čevlje v zastavljalnicah bo mogoče kupiti samo z nakaznicami. Čevljariji so opozorili vladu, da jim mora zagotoviti gotove količine usnja, da ne bo njihova obrt docela propadla. Čevljariji, ki izdelujejo luksuzne čevlje, bodo morali za vsak par takih čevljev oddati po dva para še uporabnih čevljiev, ki jih bodo potem desifirirali in prodali naprej. Vlada namreča ukreniti, da bodo ljudje spomladni in poleti nosili čevlje iz umetnega usnjenega nadomestka in iz lesa, da se bodo prihranile zaloge čevljev za jesen in zimo. Lokalne oblasti bodo dobile del usnja na razpolago za tiste, ki si sami templjajo svoje čevlje.

Čevljariji v Franciji pregledujejo šolske knjige. Francoski državni tajništvo je odredil pregled vseh šolskih knjig, iz katerih se mora odstraniti vse, kar bi se lahko smatralo za uporno ali nasprotno novim principom poduka.

Poletni begunci iz Romunije. Nemški listi navljujejo, da je odšel te dni iz Romunije poseben vlek poljskih beguncov, okrog 1600 oseb, v Poljsko gubernijo. Ostalo je v Romuniji še okrog 4000 Poljakov, katerih se je pa že tudi polovica prostovoljno javila za vrnitev v Gubernijo, ostale bo Romunija zaposlila pri javnih delih.

Potopljen je bil 30.000 tonski trgovski brod last neke švedske parobrodske družbe in največji švedski trgovski parnik.

I milijard finskih mark so na poziv vlade vnesli finski državljanji kot notranje posojilo za obnovno države. Posojilo je bilo vpišano v par dneh, kar smatrajo za velik uspeh vlade oz. za zavednost državljanov.

4 milijone hektarjev močvirja bodo v okviru 15 letnega melioracijskega načrta osušili v pokrajinu Dnjeprja in Dnjestra v Sovjetski Rusiji. Stroški za to izsušitev močvirja so predvideni na 1 milijard rubljev.

50 let ne bo mogoče nadomestiti škode povzročene po strahovitem opustošenju ciklona v Šozdovih na Portugalskem.

Vedno večje nezadovoljnost prebivalstva v Siriji, ki je mandatna dežela Francije, sili francosko vlado k popuščanju pred arabskim ozir-mohamedanskim narodnim gibanjem. Sedanja diktatura bo najbrž v kratkem omiljena.

10.800 letal namenljajo se letos zgraditi ameriške letalske tovarne.

VABILO na REDNO LETNO SKUPŠČINO

»Konzumega društva rudarjev v Hrastniku, ki se bo vršila v nedeljo, dne 6. aprila 1941 s pričetkom ob 3. uri popoldne v zadružni dvorani.

Dnevni red:

1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zborja.
2. Revizijsko poročilo.
3. Računski zaključek za leto 1939-40.
4. Računski zaključek od 1. julija do 31. decembra 1940.
5. Poročilo nadzorstva in odveza načelstvu.
6. Volitev 5 članov v upravnem odboru.
7. Volitev 9 članov v nadzorni odbor.
8. Predlogi in pritožbe.
9. Predavanje.

Če skupščina ob napovedanem času ni sklepala, se vrši pol ure kasnejne istotam in z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih zadružnikov. § 35 pravil.

Hrastnik, 21. marca 1941.

Nadzorstvo.

Načelstvo.

Kotiček sodelujoč

O sestavljanju jedilnika

Pri hrani sta v naših družinah vedno dva tabora. Prvega tovorijo mož in otroci; ta vedno prenega: »Kaj bomo jedli?« Drugi tabor sestavlja samo gospodinja, ki stoji na drugem koncu kakor osamljen hrast in ji vedno samo šumi po glavi: »Kaj naj skuham?« Med tem dve tabori je le redko soglasje, morda se le o največjih praznikih sklene začasno preminje, ki se pa razdere že takoj naslednji dan, ko neguje in čuva srce in živčevje, da zavrne polog alkohola in nikotina prav tako ali še bolj odločno kot je in tein, da se torej odreže pravi kavi in ruskemu čaju, pa če mu še tako zapečljivo diši.

Gospodinja pa mora gledati, da tudi brez prave kave pripravi okusno kavo. Namesto prave kave vzamemo pač razne nadomestke. Od teh sta ječmenova in ržena kava pri nas najbolj znana. Gospodinja si lahko oboje sama spraži, saj si s tem marsikaj prihrani. Imamo pa še črno nadomestke, ki so manj znane. Črno koruza daje izvrstno, nad vse okusno kavo, ki ima še to prednost, da rabi zelo malo sladkorja, je pa mnogo boljša kot ječmenova ali ržena. Spražimo si jo seveda sami doma.

Grcedne pečke vržejo jeseni po vinogradnih krajin na čno, kar je večna škoda, saj dajo, že jih žgemo, nad vse okusno kavo. Zato bi jih morali vinogradniki v jeseni zbrati, osniti in posušiti, pa bi imeli za vse leto dovolj brezplačne kave.

Želod nam da zelo zdravo in okusno kavo, kar je pri nas čisto neznano. V Švici pa uporabljajo želod skoraj izključno v ta namen. — Priprava je zelo preprosta: Želod očistimo in razgrnemo po vročem štedilniku. Čez nekoliko časa luščina poči. Sedaj želod izluščimo in ga ne smemo mleti v navadnem kavnem mlincu, ker bi si ga pokvarili. Imeti moramo zanj poseben mlinc ali pa ga stolčemo v možnaju.

Namesto prave kave vzamemo torej nadomestek, ječmenovo, rženo, koruzano, grozdno ali želodovo kavo; še najboljše storimo, če zmesamo čim več teh nadomestkov, saj ima vsak od njih svojstven okus, ki se lepo dopoljuje z drugimi. Sedaj dodamo še razne primesi, ki se pri nas prodajajo in ki vsebujejo v glavnem cikorijo in fige. Čim več vrst teh vzamemo, tem boljši okus in lepo barvo kave dosežemo, tako da potem tudi tako kavo z užitkom pijemo, dasi seveda ne moremo nadomestiti slastne arome prave kave. Če pa vzamemo samo dve sestavini, n. pr. samo ječmenovo kavo in cikorijo, je pa takša kava vedno prazna.

Končno še ne smemo pozabiti, da se moramo tudi pri kuhanju take kave držati vedno onih splošnih pravil, ki veljajo za pravo kavo: Ta so: Kavin nadomestek vzamemo čim bolj sveže praprežen, kavo kuhan na sveži, ne na prestani vodi in jo pustimo pravilno vreti. Pa še to, da moramo za kuhanje kave uporabiti vedno eno in isto posodo, v kateri se ne sme nič drugega kuhati, zlasti nič mastnega.

Končno še ne smemo pozabiti, da se moramo tudi pri kuhanju take kave držati vedno onih splošnih pravil, ki veljajo za pravo kavo: Ta so: Kavin nadomestek vzamemo čim bolj sveže praprežen, kavo kuhan na sveži, ne na prestani vodi in jo pustimo pravilno vreti. Pa še to, da moramo za kuhanje kave uporabiti vedno eno in isto posodo, v kateri se ne sme nič drugega kuhati, zlasti nič mastnega.

Nadomestila za pravo kavo

Kavo smo dobili od vzhodnih in južnih narodov, kjer je kar ves dan na vrsti. Pri nas je kava običajno okrepljena za zajtrk, imovitešim še za popoldansko južino, revnješim pa namesto južine za večerjo. Sedanja vojna, ki nam je s pomorsko vojsko in blokado prinesla mnoge nevšečne spremembe v hrani, ima vsaj eno dobro stran, da prave kave ne pride več toliko k nam in da so cene tako poskocene, da se bo morala večina pravi kavi le odvaditi.

Načelstvo za pravo kavo

Kavo smo dobili od vzhodnih in južnih narodov, kjer je kar ves dan na vrsti. Pri nas je kava običajno okrepljena za zajtrk, imovitešim še za popoldansko južino, revnješim pa namesto južine za večerjo. Sedanja vojna, ki nam je s pomorsko vojsko in blokado prinesla mnoge nevšečne spremembe v hrani, ima vsaj eno dobro stran, da prave kave ne pride več toliko k nam in da so cene tako poskocene, da se bo morala večina pravi kavi le odvaditi.

Delavski pravni svetovalec

Vrata v gozd (Maribor)

Vprašanje: Okrog hiše si delam ograjo, pa mi gozdni čuvaj brani napraviti vrata proti gozdni strani. Takšna vrata so si že tudi drugi v bližini napravili. Čuvaj se tudi drugače ponašo zelo visoko in je moji ženi celo branil, da bi hodila skozi gozd domov, čeprav je tam vse polno gozdnih poti. Grozi celo, da bo streljal s puško. Ali se sme tako izražati? Mislim, da vendar še tudi delavci nismo kakor zaci, da bi se nas strašilo kar s puško. Čuvaj tudi otroke naganja, ko se igrajo v gozdu in hodijo po suhih hadi. Prosim pojasnila, ali nam gozdni čuvaj lahko vse to zabranjuje?

Odgovor: Ne vemo, s čigavim gozdom ste sosed. Vendar je tako, da lastnik gozda lahko vsakomur zabri hojo v gozd, kdor si tako hoje ni priposestoval skozi 30 let. Nek zakon celo izrecno določa, da se pravice hoje skozi gozd sploh ne more priposestovati. Ako torej tam ni javne občinske poti za vse in če tam hoje, ali predniki Vašega zemljišča niso tam hodili najmanj 30 let, si pravice do te hoje ne boste mogli prisvojiti, niti za sebe, niti za rodino. Vrata v svoji ograji si že lahko napravite na strani proti gozdu, toda hojo v gozd si s tem še niste pridobili. S puško Vam čuvaj zato vsega tega nikakor ne sme groziti. Bilo bi menda najbolje, da se obrnete na lastnika gozda, ki morda ne bo tako trdrosčen, da bi branil delavskim otrokom nedolžno igranje v gozdu in pobiranje suhih hadi.

Ure, zlate in srebrne predmete

kupite najcenejše pri tvrdki

FISCHBACHER EDWARD

URARSTVO, Trbovlje II-72

Popravila se izvršujejo hitro in poceni

To bo za ljudsko zdravje neizmerne koristi, saj se vse premalo zavedamo, da je v pravi kavi strup kofein, ki že v malih količinah izredno kvarno vpliva na živčevje in srce. — V blaznem tempu današnjega časa, ki zahteva celega človeka z zelenimi živci, je načineva važnosti za posameznika, ki se hoče obdržati v neusmiljenem boju za obstanek na površju, da neguje in čuva srce in živčevje, da zavrne polog alkohola in nikotina prav tako ali še bolj odločno kot je in tein, da se torej odreže pravi kavi in ruskemu čaju, pa če mu še tako zapečljivo diši.

Gospodinja pa mora gledati, da tudi brez prave kave pripravi okusno kavo. Namesto prave kave vzamemo pač razne nadomestke. Od teh sta ječmenova in ržena kava pri nas najbolj znana. Gospodinja si lahko oboje sama spraži, saj si s tem marsikaj prihrani. Imamo pa še črno nadomestke, ki so manj znane.

Črno koruza daje izvrstno, nad vse okusna kava, ki ima še to prednost, da rabi zelo malo sladkorja, je pa mnogo boljša kot ječmenova ali ržena. Spražimo si jo seveda sami doma.

Grcedne pečke vržejo jeseni po vinogradnih krajin na čno, kar je večna škoda, saj dajo, že jih žgemo, nad vse okusno kavo. Zato bi jih morali vinogradniki v jeseni zbrati, osniti in posušiti, pa bi imeli za vse leto dovolj brezplačne kave.

Želod nam da zelo zdravo in okusno kavo, kar je pri nas čisto neznano. V Švici pa uporabljajo želod skoraj izključno v ta namen. — Priprava je zelo preprosta: Želod očistimo in razgrnemo po vročem štedilniku. Čez nekoliko časa luščina poči. Sedaj želod izluščimo in ga ne smemo mleti v navadnem kavnem mlincu, ker bi imamo najbolj čas, opoldne ali zvezcer. Skuhamo nekoliko močnejšo kavo, kakor navadno, nato jo pa vlijemo v steklenico, ki se zelo dobro zapira. Če steklenico po vsaki uporabi skrbno zamašimo, bo kava še tretji in četrti dan kakor sveža. Bolje pa je, če jo pred uporabo ne segremo znotra, ampak jo dodamo mleku kar hladno. Zato je dobro, če je nekoliko močnejša, da je treba dolti mleko čisto malo kave, ker se drugače mleko preveč ohladi. Če pa kavo segremo, je pa vsaj ne smemo preveč.

Ker smo že pri kuhanju kave: Koliko je žen, ki so poklicno zaposlene in morajo tako zgodaj od doma, da nimajo zutrije časa za kuhanje kave? Koliko je mater, ki zutrije vedno prepoznamo v se potem po polzvego kuhanje kave, da zamudi po njih krivdi otrok šolo in mož službo? Ali ni bolje, če si kuhamo kavo vsak drugi ali tretji dan prevdarno in v miru takrat, ko imamo najbolj čas, opoldne ali zvezcer. Skuhamo nekoliko močnejšo kavo, kakor navadno, nato jo pa vlijemo v steklenico, ki se zelo dobro zapira. Če steklenico po vsaki uporabi skrbno zamašimo, bo kava še tretji in četrti dan kakor sveža. Bolje pa je, če jo pred uporabo ne segremo znotra, ampak jo dodamo mleku kar hladno. Zato je dobro, če je nekoliko močnejša, da je treba dolti mleko čisto malo kave, ker se drugače mleko preveč ohladi. Če pa kavo segremo, je pa vsaj ne smemo preveč.

Končno še ne smemo pozabiti, da se moramo tudi pri kuhanju take kave držati vedno onih splošnih pravil, ki veljajo za pravo kavo: Ta so: Kavin nadomestek vzamemo čim bolj sveže praprežen, kavo kuhan na sveži, ne na prestani vodi in jo pustimo pravilno vreti. Pa še to, da moramo za kuhan